

Kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački
Homilija na misi prigodom 50. obljetnice organizirane pastoralne skrbi za hrvatske iseljenike
Zagreb, Katedrala, 26. travnja 2017. godine.
Liturgijska čitanja: *Dj 5, 17-26; Iv 3, 16-21*

1. Mi vjernici katolici u sebi nosimo usvojenu tvrdnju da je Crkva naša Majka i puno puta to izgovaramo. Ta istina može biti shvaćena kao slika ili prihvaćena kao teološki pojam, ali ona ima svoju potvrdu ponajprije u našem vjerničkom iskustvu. Posebno je bliska onima koji odlaze iz svoga doma i domovine u nesigurnost, tražeći nove načine preživljavanja u brizi za svoju obitelj. To su stoljećima proživljavali hrvatski vjernici. S tom se činjenicom, nažalost, suočavamo i danas.

Odlaskom iz domovine u ljudima se uvijek neke veze prekidaju, dok druge jačaju. U takvim životnim trenucima važno je u susretu s novim naći mjesto i zajednicu koja prihvaća, a onima koji započinju iznova potrebni su dovoljno snažni oslonci. Među njima je najsnažnije izražena vjera i materinski jezik. U njima se ogledaju najdublji slojevi ljudskoga bića koji očituju pripadnost i prepoznavanje.

Crkva je uvijek bila toga svjesna te je – zahvaljujući nesebičnosti svećenika, redovnika i redovnica, privrženosti i žrtvi vjernika laika – pratila svoje vjernike i bila uz njih u svakome kutu svijeta, dijeleći radosti i muke prognanih, iseljenih ili pak onih željnih novih spoznaja i iskustava u drugim zemljama. Tako se Crkva očitovala ne samo kao utočište i kao komadić domovine, nego kao pomoćnica u raznim pitanjima koja nisu ograničena samo na duhovnu skrb, nego na život u cjelini.

2. Večeras u ovome slavlju Bogu zahvaljujemo za sve što su hrvatski misionari i djelatnici u inozemnoj pastvi ostvarili. Molimo za žive i pokojne i sve preporučujemo pogledu Božjeg milosrđa. Večeras zahvaljujemo i za djela koja su bila potaknuta smjericama Svete Stolice te upravljana nastojanjima pojedinih biskupija, redovničkih zajednica, a posebno biskupskih konferencija. U ovom slavlju spominjemo se svih izazova i teškoća hrvatske inozemne pastve u doba komunističkoga režima, preko njezine iznimne uloge tijekom borbe za slobodu domovine, pa do djelovanja u suvremenim okolnostima na koje pokušavaju odgovoriti današnji djelatnici pod koordinacijom zajedničkog rada Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.

Ovim slavljem posebno zahvaljujemo za djela koja su jedino Bogu poznata, a svjedoče o kršćanskoj ljubavi prema ljudima u potrebi. To su djela koja očituju narav Katoličke Crkve, naše Majke i Prateljice. Njezinu ulogu prepoznaju oni koji se susreću s poviješću i životnom stvarnošću našega hrvatskoga naroda. Jučer i danas, na Znanstveno-stručnom skupu o 50. obljetnici Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu, bila su spomenuta brojna imena, onih s kojima smo surađivali i slavili, koji su nas posjećivali, hrabрили i pratili. Iz tih dragih litanija u ovom slavlju sa zahvalnošću izgovaramo ime sluge Božjega kardinala Franje Kuharića čije zemne ostatke čuva ova Stepinčeva prvostolnica.

Prigoda proslave ove 50. obljetnice organizirane pastoralne skrbi za hrvatske iseljenike sadrži veliku zahvalnost za očitovanja dobrote u prošlosti, ali još više naš pogled usmjeruje prema budućemu, polazeći od jačanja pouzdanja u Gospodina da on u najtežim trenucima očituje svoju najveću blizinu.

3. Braćo i sestre, u Evanđelju koje nam je naviješteno evanđelist Ivan povezuje Isusove riječi, nošene svjedočanstvima onih koji su vidjeli i čuli Isusa i upoznali život zajednice koja živi od Kristove prisutnosti. Posebno je znakovito da je istaknuta riječ o Božjoj ljubavi prema svijetu. Riječ »svijet« česta je u Ivanovu Evanđelju i ima više značenja.

To je ponajprije mjesto na kojemu žive ljudi, ali se ta riječ odnosi i na sve stvoreno. Ona znači i određenu veću skupinu ljudi ili pak cijelo čovječanstvo. Na nekim mjestima riječ »svijet« odnosi se na protivnike i na neprihvatanje Isusa i njegova poslanja. Taj »svijet« progoni i uništava život zajednice nanoseći trpljenja vjernicima. Tako »svijet« znači i nepravde i mržnju protiv Crkve, ali je Isus jači od njih, na što upućuju Isusove riječi: »U svijetu imate muku, ali hrabri budite – ja sam pobijedio svijet!« (Iv 16, 33).

Evandjelje obuhvaća sva ta značenja i objavljuje da Bog voli svijet koji je stvorio. On šalje svoga Sina u svijet radi našega spasenja, radi ispunjenja smisla života i radi sreće čovjeka. Bog daruje svoga Sina jedinca, odgovarajući na klicu čežnje u našem srcu, na istinu koju je Bog posijao u svakom čovjeku. Tko vjerom prihvati da Bog preobrazi njegov život, već ima život vječni. Tko Boga ne prihvaća, tko ne prihvaća Ljubav, sam se isključuje i tim je neprihvatanjem već osuđen.

4. Dok mislimo na Hrvate u raznim krajevima svijeta; na one koji su »otišli u svijet« i povezujući ovo zahvalno slavlje s današnjim evanđeljem, vidimo da su značenja »odlaska u svijet« i u slučaju hrvatske inozemne pastve isprepletena. Različiti su razlozi zbog kojih ljudi napuštaju domovinu i razni su oblici susreta sa svijetom. Oni često imaju polazište u nekoj muci, u dubokim ranama i dvojbama, zbog kojih se traži dobro obitelji i bližnjih. Zbog njih se žrtvuju osjećaji, dovodi se u opasnost spomen na prošlost i planovi kojima se radovalo. Susret sa svijetom može voditi i prema širini, susretima, novim počecima, prijateljstvima; prema novim odnosima i otvaranju obzora.

Znamo iz iskustva da se u susretu sa svijetom događaju i duboki lomovi, pitanja, razočaranja, napuštenosti i nemoć. Jer »svijet« nije samo novi posao i traženje materijalnih mogućnosti za život. Na kušnji su vrjednote i – konačno – životna istina.

Danas, pred tisućama mišljenja i ponuda koje nudi »suvremeni svijet«, može izgledati da istine nema: istine o našem postojanju, o Bogu, o ljudskome rodu, o moralnim uporištima. Često oni koji »odlaze u svijet« uranjaju upravo u takav svijet, u novu suočenost koja nije ukorijenjena i nema čvrstih oslonaca.

Upravo u takvome svijetu nalazi se i Crkva sa svojim poslanjem naviještanja i svjedočenja da je Krist-Svjetlost došao na svijet i da »tko čini istinu dolazi k svjetlosti«. Naše hrvatske katoličke misije pokazale su ne samo majčinsko prihvaćanje, nego su postale putokaz do Svjetlosti, mjesta radosnog zajedništva i sigurnosti, a sve to zahvaljujući evanđeoskoj hrabrosti i odlučnosti, prožetima ljubavlju prema svojoj domovini i ljudima koji su tražili okrilje ljudske blizine i nade.

5. Braćo i sestre, dok se nalazimo pred velikim, epohalnim obratima, pred budućnošću u novim društvenim i političkim okolnostima u Europi i svijetu, okupljeni smo oko oltara u ovoj prvostolnici u koju po zagovor blaženoga Alojzija Stepinca dolaze hrvatski vjernici iz domovine i svijeta.

Velike su potrebe dušobrižništva hrvatskih vjernika u svijetu. Nailazimo na teškoće glede nedostatka svećenika, a znamo koliko su svećenici i redovnice važni za život u vjeri hrvatskih iseljenika. Sveta misa, nedjeljna euharistijska okupljanja sačuvali su naš narod u tuđini. Sve nam je to poticaj da naša molitva za duhovna zvanja ne prestane, nego da – puni nade – molimo Gospodina da dar poziva udijeli ondje gdje je najpotrebnije, a da mi kao Crkva prepoznamo kamo nas vode nova nadahnuća.

Zato smo otvoreni Božjemu Duhu koji uvijek pronalazi i nadahnjuje ljude da prepoznaju milosne trenutke i načine kojima se izgrađuje Crkva. Tako, moleći za svoje potrebe, molimo i za Crkvu u zemljama gdje žive naši iseljenici, za skladnu suradnju i povezanost u uzajamnome obogaćivanju.

6. Draga braćo i sestre, dušobrižništvo za hrvatske vjernike u iseljentištvu govori i hrvatskoj društvenoj i državnoj stvarnosti. Ono pokazuje model zajedništva, nesebičnosti, poštivanja vrjednota i izgradnje dobra s malo sredstava i s puno ljubavi. Toliko je puta potvrđeno da Hrvatska u domovini ne može biti sretna bez povezanosti s Hrvatima izvan domovine; da hrvatski narod u Bosni i Hercegovini ne može opstati bez povezanosti s Hrvatima u Hrvatskoj i diljem svijeta; kao što i Hrvati u drugim zemljama ne mogu živjeti svoj identitet bez povezanosti s hrvatskom domovinom.

Dobro je da mladi upoznaju druge krajeve svijeta, ali neophodno je da hrvatske vlasti i odgovorni za život u domovini stvaraju uvjete za ostanak i mogućnost povratka Hrvata iz iseljentištva kao i ravnotežu plodnosne povezanosti s hrvatskim iseljentištvom. Hvalevrijedan je svaki pokušaj zajedničkih napora hrvatskih društvenih, akademskih, kulturnih ustanova te Crkve da se uspostavi stabilnija suradnja koja može na plodonosniji način živjeti povezanost hrvatskog nacionalnog bića u domovini i iseljentištvu.

Od marljivih misionara i misionarki učimo da je u svemu odlučujuća ljubav, ona koja je izrasla iz Božje ljubavi i po kojoj su nicala bezbrojna dobra djela pod hrvatskom zastavom i hrvatskim nazivima; u hrvatskim pjesmama, običajima i plemenitim djelima što ih prepoznaju i cijene i drugi narodi, te ljudi drugih svjetonazora.

Svim hrvatskim iseljenicima diljem svijeta iz ove prvostolnice šaljemo očitovanje svojeg zajedništva, moleći Božji blagoslov i blizinu zagovora blaženoga Alojzija Stepinca, kojega su htjeli protjerati iz domovine, ali je ostao i time postao znak povezanosti koji zbližava domovinsku i iseljenu Hrvatsku.

Ovdje u domovini, u ovoj prvostolnici, nalazi se vrelo na kojemu se napaja hrvatska duša i snaga kojom kuca hrvatsko srce, bez obzira kako daleko bilo!

Neka sve uvijek prati nebeska zaštita Presvete Bogorodice Marije, Kraljice Hrvata i vjerni zagovor blaženoga Alojzija Stepinca, čije proglašenje svetim željno čekamo radujući se plodovima njegove svetosti.

Amen.